Historie MHD v Jihlavě

Adam Vilímek,
3-21 ITS

FAKULTA DOPRAVNÍ ČVUT V PRAZE

prezentace k předmětu
15Y1HD

O městě

- konec 12. století
- stříbrné rudy
  - příliv obyvatel
- německé obyvatelstvo
  - 1930: 40 %
  - Igel (ježek) → Iglau → Jihlava
- značný průmysl
  - textil, strojírenství

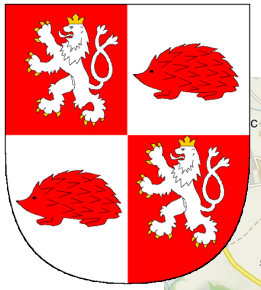

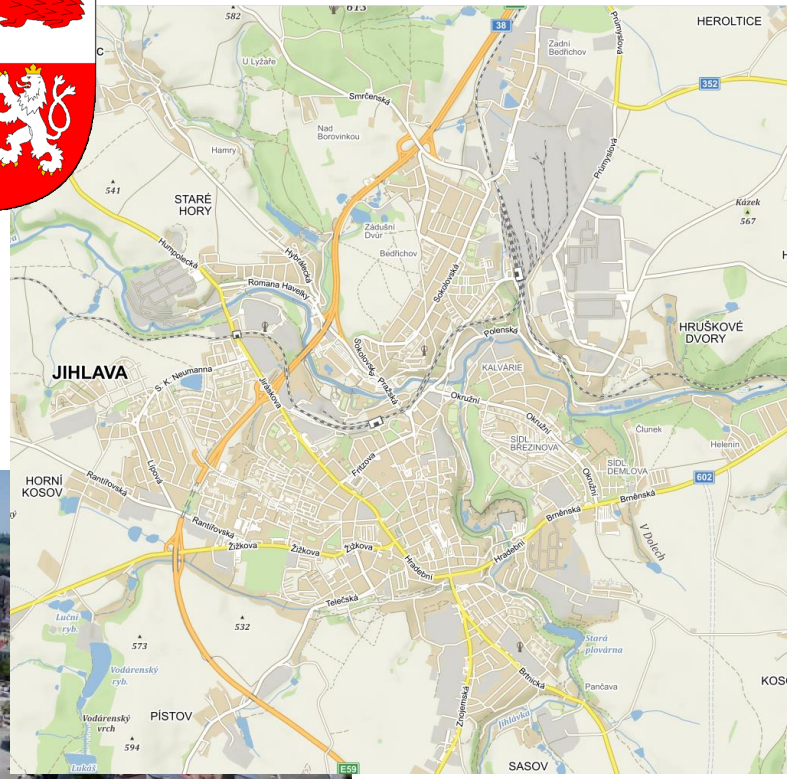

- krajské město
  - 51 tis. obyvatel
  - centrum památkovou rezervací
  - převážně na Moravě

  - 18 katastrálních území
  - 80 km²

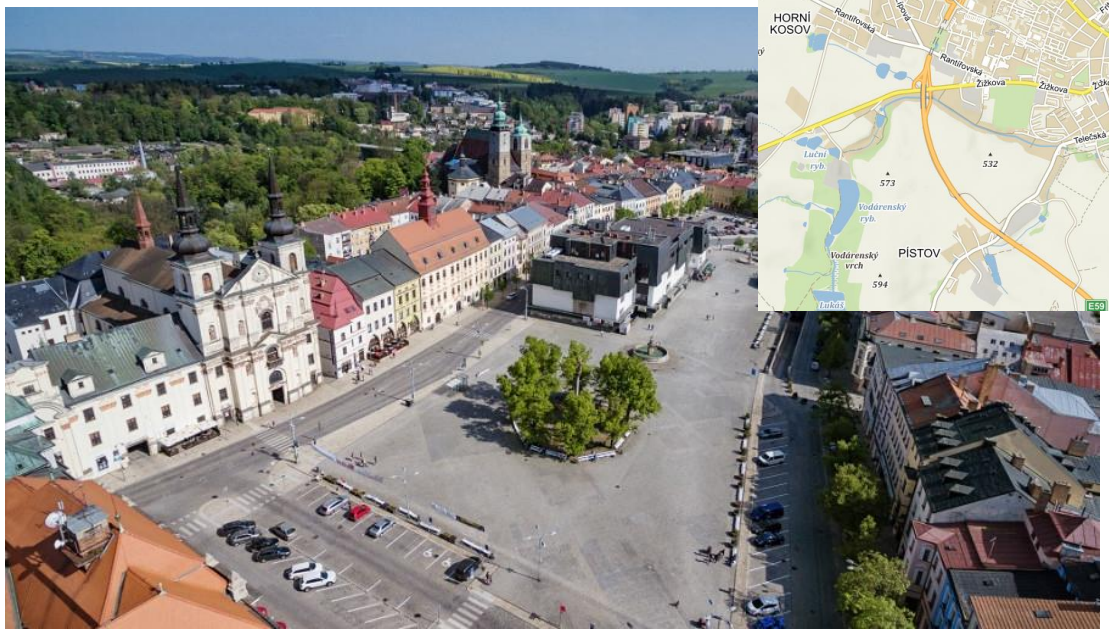

Výstavba železnice

1871

Počátky MHD – Tramvaje

- výstavba Severozápadní dráhy Praha-Vídeň (1871)
  - nádraží 3 km od centra
    - drožky, omnibusy
    - 1904: požadavek na výstavbu VHD
      - starosta Vincenc Inderka
      - návrhy: parní pohon, rozchod 1435 mm
    - 1906: schválení městskou radou
      - elektrický pohon, rozchod 1000 mm
      - stavba vozovny: jihlavské firmy
      - stavba tratě: vídeňská firma Leo Arnoldi
      - stavba trolej. vedení a el. zařízení: firma AEG
    - srpen 1909: první cestující
      - závislost na JŘ vlaků
        - velmi nepravidelný provoz (int. 15-40 minut)

Zahájen provoz tramvají

1871

Výstavba železnice

1909

Tramvaje – Trasa

- 1 linka:
  Masarykovo náměstí – Hlavní nádraží
  - délka: 2,8 km
  - jízdní doba: 12–14 minut
  - jednokolejná, 3 výhybny
  - až 8 zastávek
  - 1 vozovna
  - max. sklon: 78 ‰
  - napětí: 550 V =

  - 1944: 3,5 mil. cestujících

- plán rozšířit síť
  - z náměstí dále západ do Starých Hor

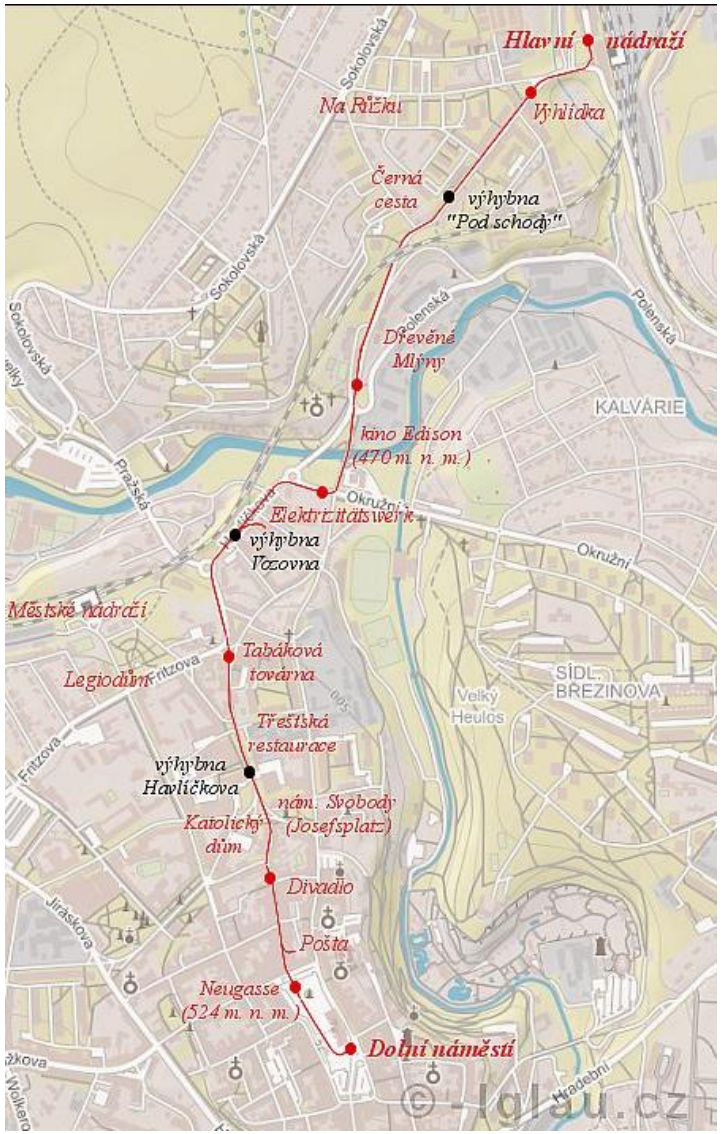

Tramvaje – Vozový park

- 3 motorové vozy (1909)
  - vagónka Graz, výzbroj od AEG
- motorový vůz č. 4 (1912)
  - vagónka Graz, výzbroj od Siemens-Schuckert
- motorový vůz č. 5 (1934)
  - vagónka Studénka, výzbroj od Škody

- 2 vlečné vozy
- 1 nákladní vůz

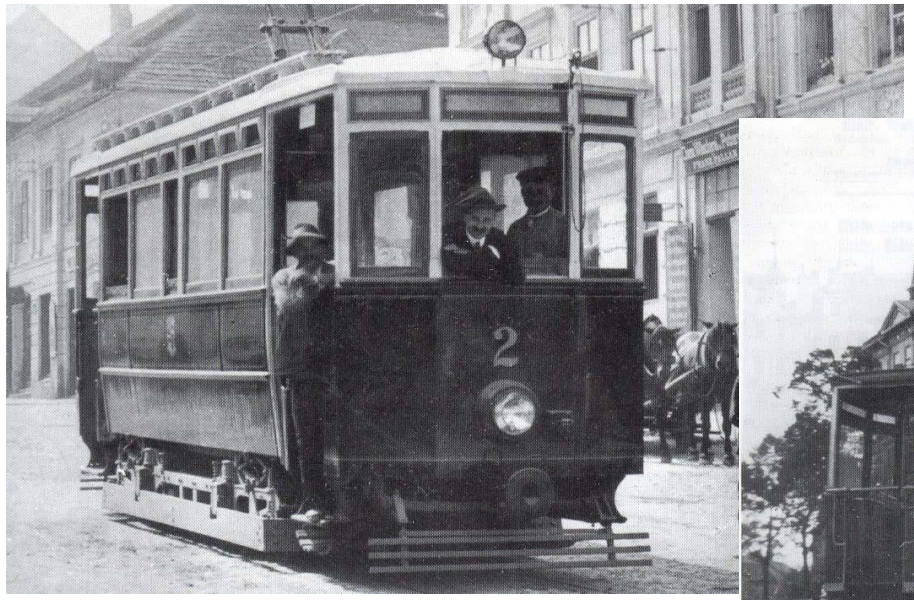

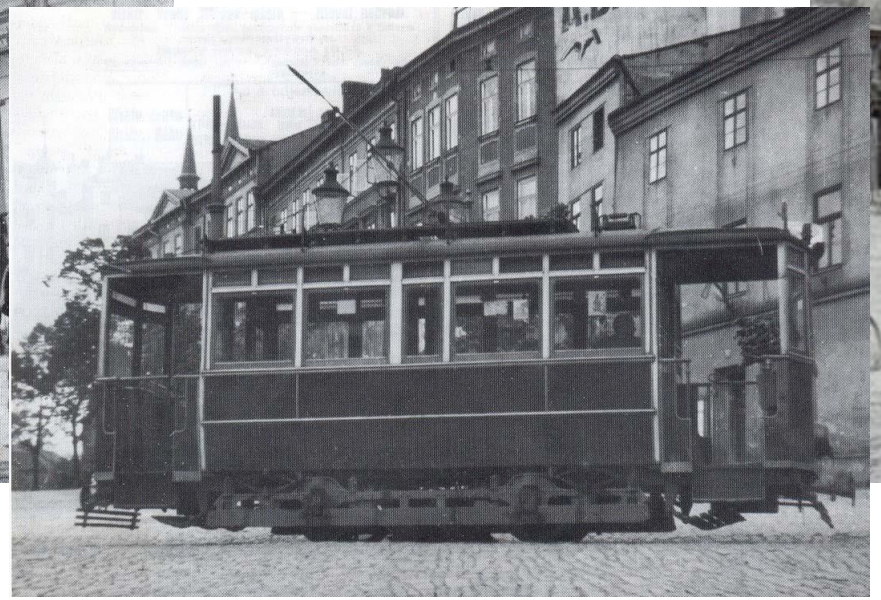

Tramvaje – Vozový park

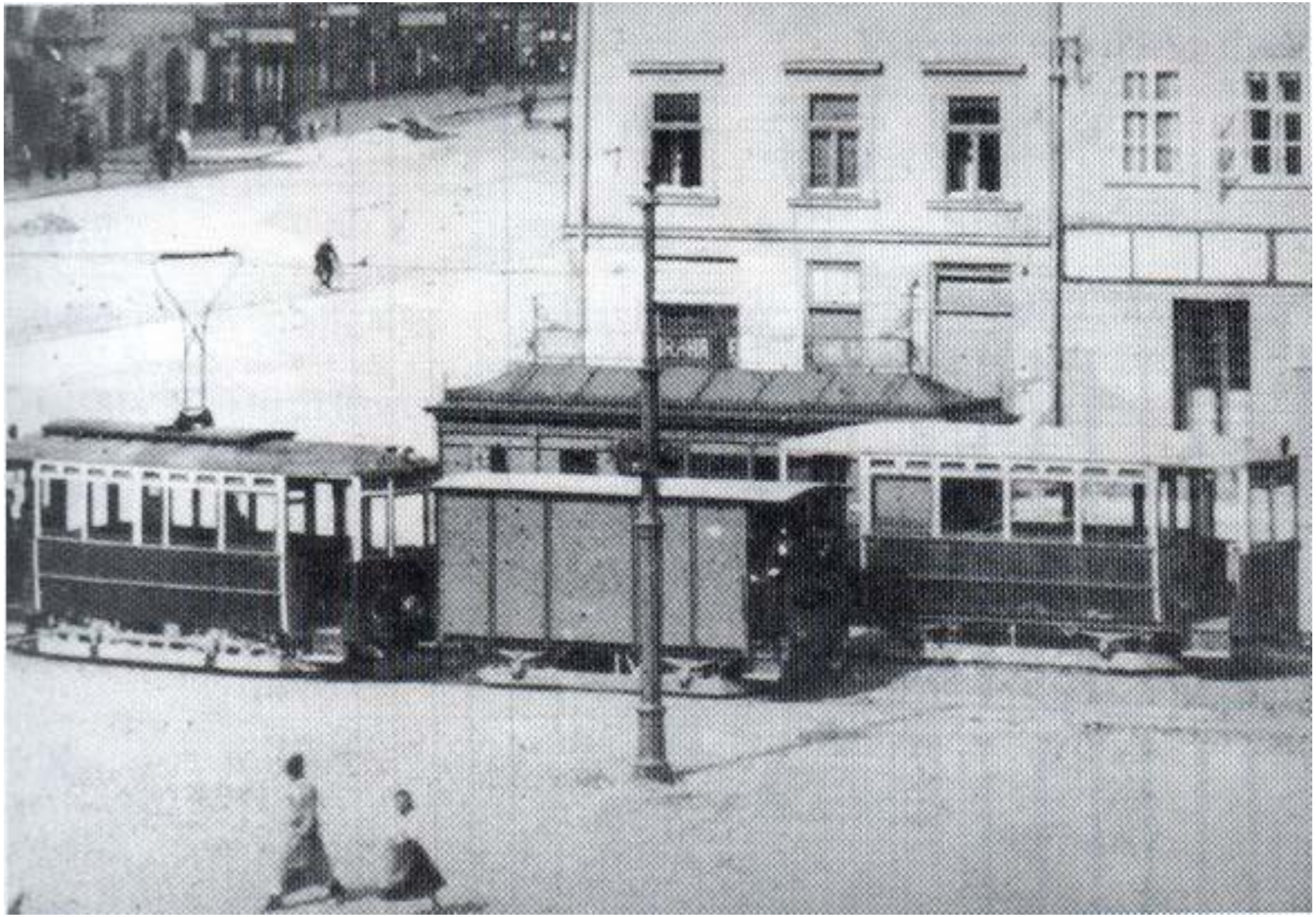

Tramvaje – Vozovna

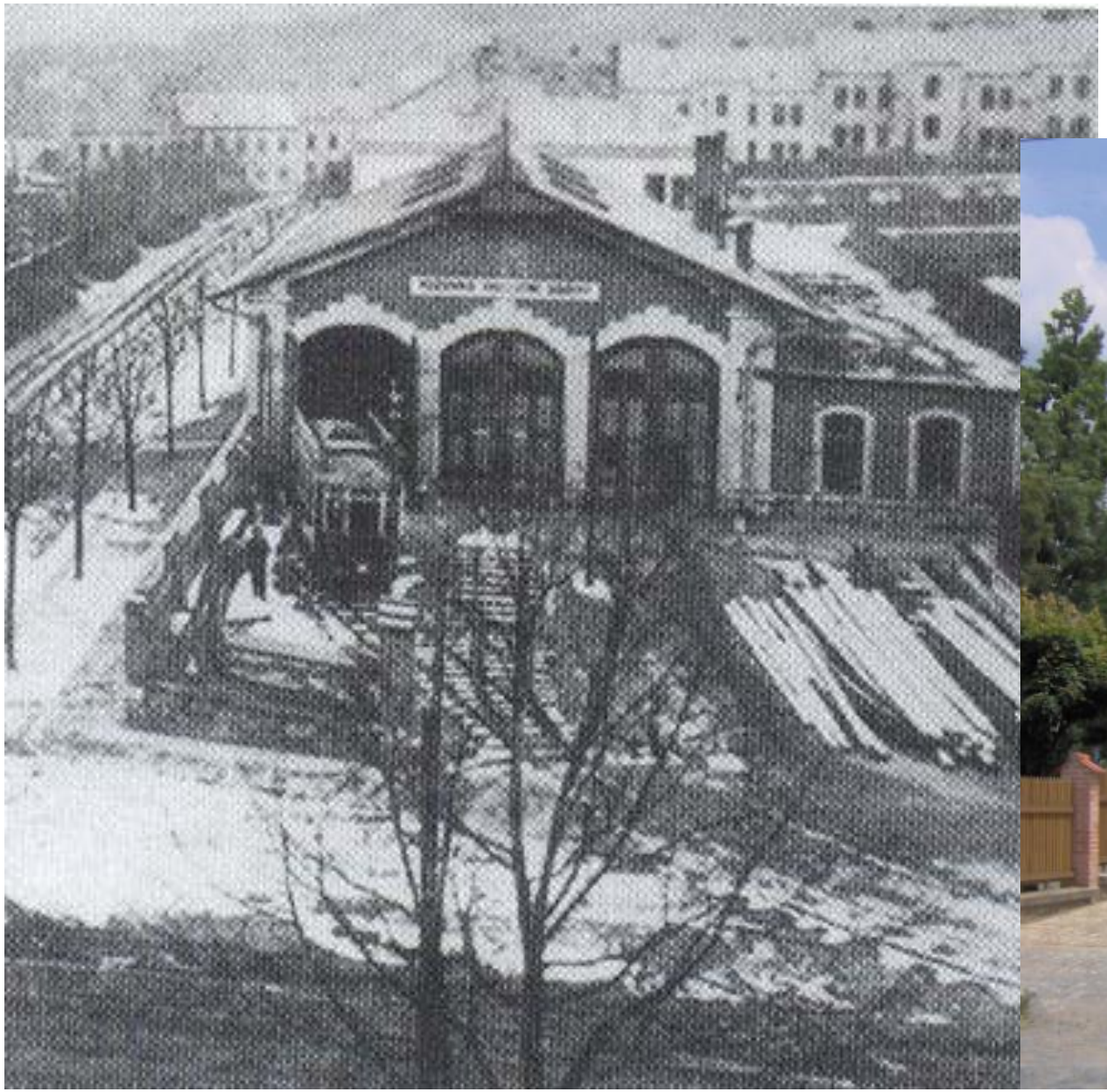

Tramvaje – Konec

- po 2. sv. válce: nové vedení tramvajové dráhy
  - 1945: návrh na zrušení a nahrazení trolejbusy
    - „vysoké opotřebení trati ve válečných letech“
  - 1947: rozhodnuto o konci tramvají
  - 1948: poslední jízda
- 1952: vozový park → Opava
  - (1954: vůz ex ev. č. 5 → Most a Litvínov až do roku 1960)

Tramvaje – Záchrana vozu ex ev. č. 1

- 2012: město Jihlava
  - schválilo rekonstrukci (1,5 mil. Kč)
    - „atraktivní odpočívadlo“
- 2014: prohlášení vozu kulturní památkou
  - projekt nerealizovatelný
    - (nelze vystavovat venku)

- 2020: návrh na restaurování
  - navrácení do pojízdného stavu bez elektrické výzbroje
  - chybí ale původní podvozek

První městský autobus

1871 Výstavba železnice

1909 Zahájen provoz tramvají

1942

1948 Poslední jízda tramvaje

Počátky autobusů

- 1942: navazování na tramvaje
  - městská čtvrť Bedřichov
  - **Škoda 706 RO** + přívěs
- 1949: velký nárůst počtu linek
  - do periferií (Antonínův důl, Hosov, Pávov…)
  - méně významné linky
    - podřízení trolejbusům
- za minulého režimu
  - Karosa ŠM 11, B731, B732, LC735
  - Ikarus 280 (3x)
  - max. vypravováno 22 vozů

Autobusy – Po revoluci

- návrh pořízení autobusů na CNG
  - první až v roce 2011
- minimum nových vozidel
  - Karosa B952E
  - 2006: 12x Irisbus Citelis
- nákup z druhé ruky
  - Karosa B732
- 1989: nejkratší průměrná vzdálenost mezi zastávkami v Československu

Autobusy – Současnost

- Dopravní podnik města Jihlavy, a. s.
- 11 linek
- cca 40 vozů
  - Irisbus Citelis 12M (CNG)
  - Iveco Urbanway 12M CNG
  - 2x ROŠERO - P Iveco CNG
  - Solaris Urbino 12 CNG

Zahájen provoz trolejbusů

1871 Výstavba železnice

1909 Zahájen provoz tramvají

1942 První městský autobus

1948 Poslední jízda tramvaje

1948

Počátky trolejbusů

- 19. 12. 1948
  - první jízda v původní trase tramvaje Náměstí Míru → Hlavní nádraží
- osvědčily se
  - stavba dalších tratí
- 1964: nová vozovna v Brtnické
  - přesun z tramvajové vozovny

Trolejbusy – Vozový park

- 1948: 6x Vetra-ČKD
- 50.-80. léta: Škoda 7Tr, 8Tr, 9Tr
- 80. léta: 12x Škoda 14Tr

- většinou nové

Trolejbusy – Vozový park dnes

- přelom tisíciletí: 10x Škoda 21Tr
  - 2011-2016: odkoupilo Brno
- 2005-07: 6x Škoda 24Tr
- 2009-11: 23x Škoda 26Tr
- 2020: 10x Škoda 32Tr
  - 6x s bateriemi

- 7 linek
  - označeny písmeny

Zastávkové označníky

- dle aktuální polohy

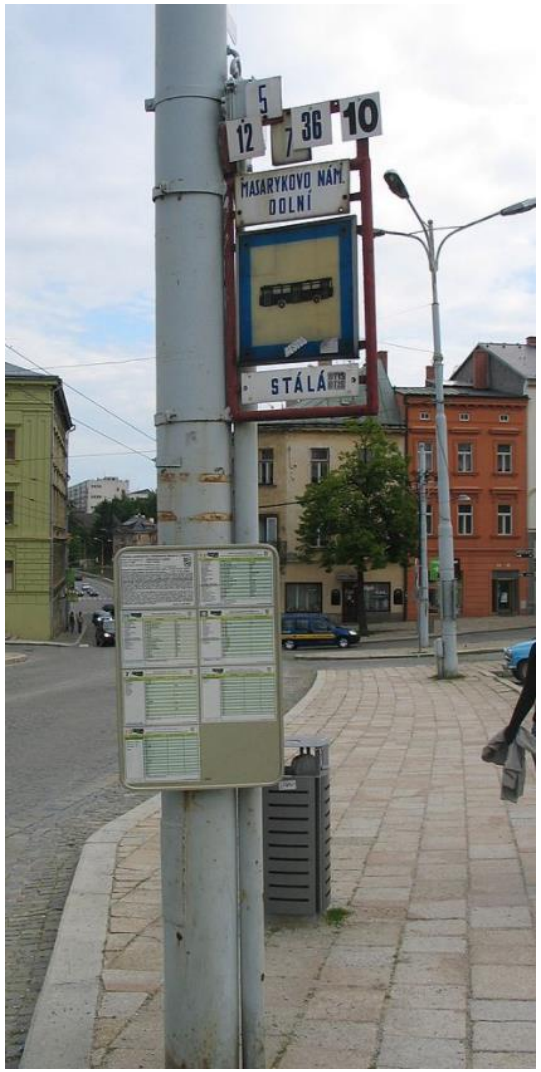

Online mapa

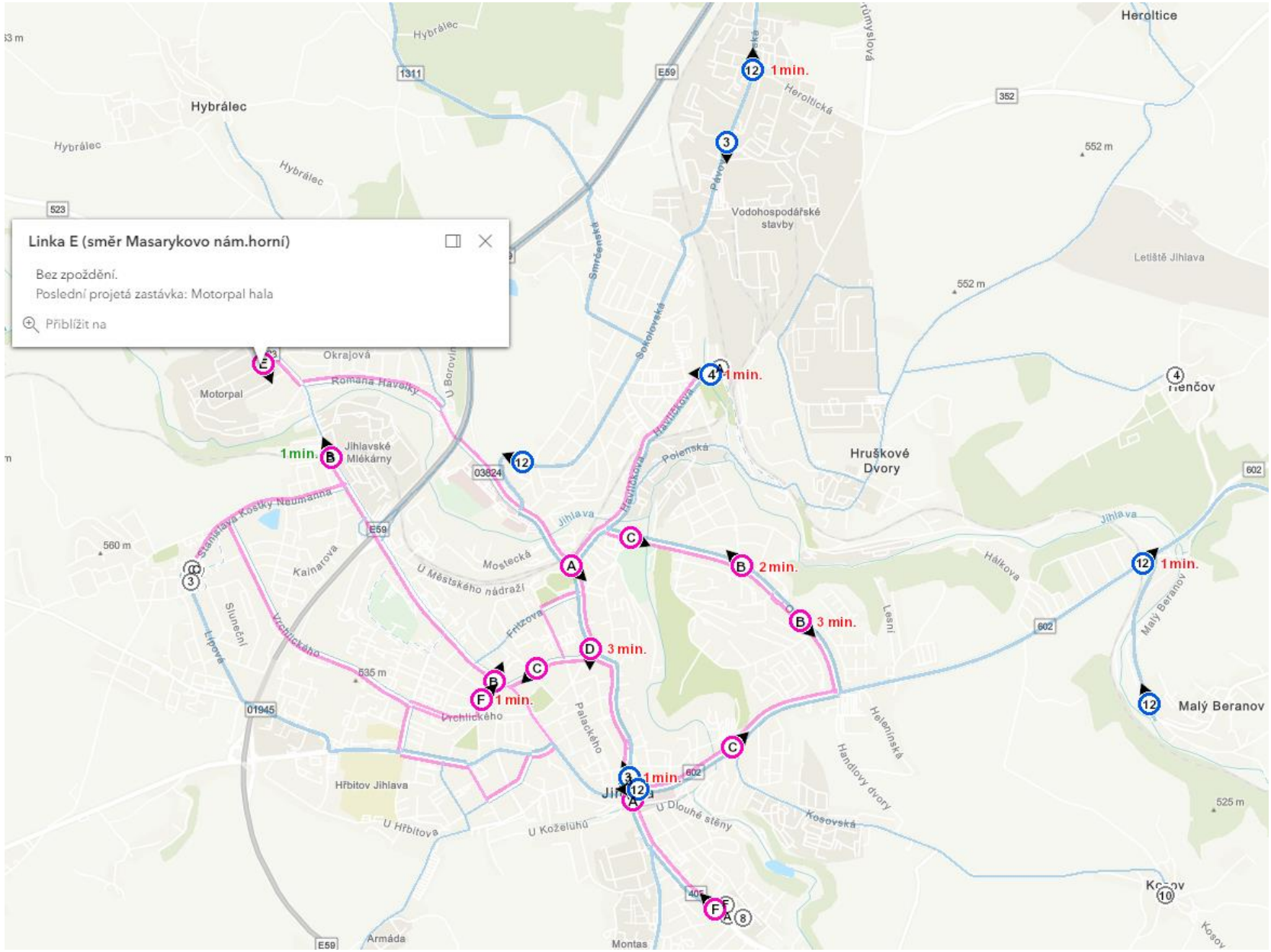
Linka E (směr Masarykovo nám.horní)
Bez zpoždění.
Poslední projetá zastávka: Motorpal hala
Přiblížit na
Hybrálec
Heroltice
Vodohospodářské stavby
Letiště Jihlava
Hruškové Dvory
Malý Beranov
Hřbitov Jihlava
Motorpal
Jihlavské Mlékárny
1 min.
2 min.
3 min.

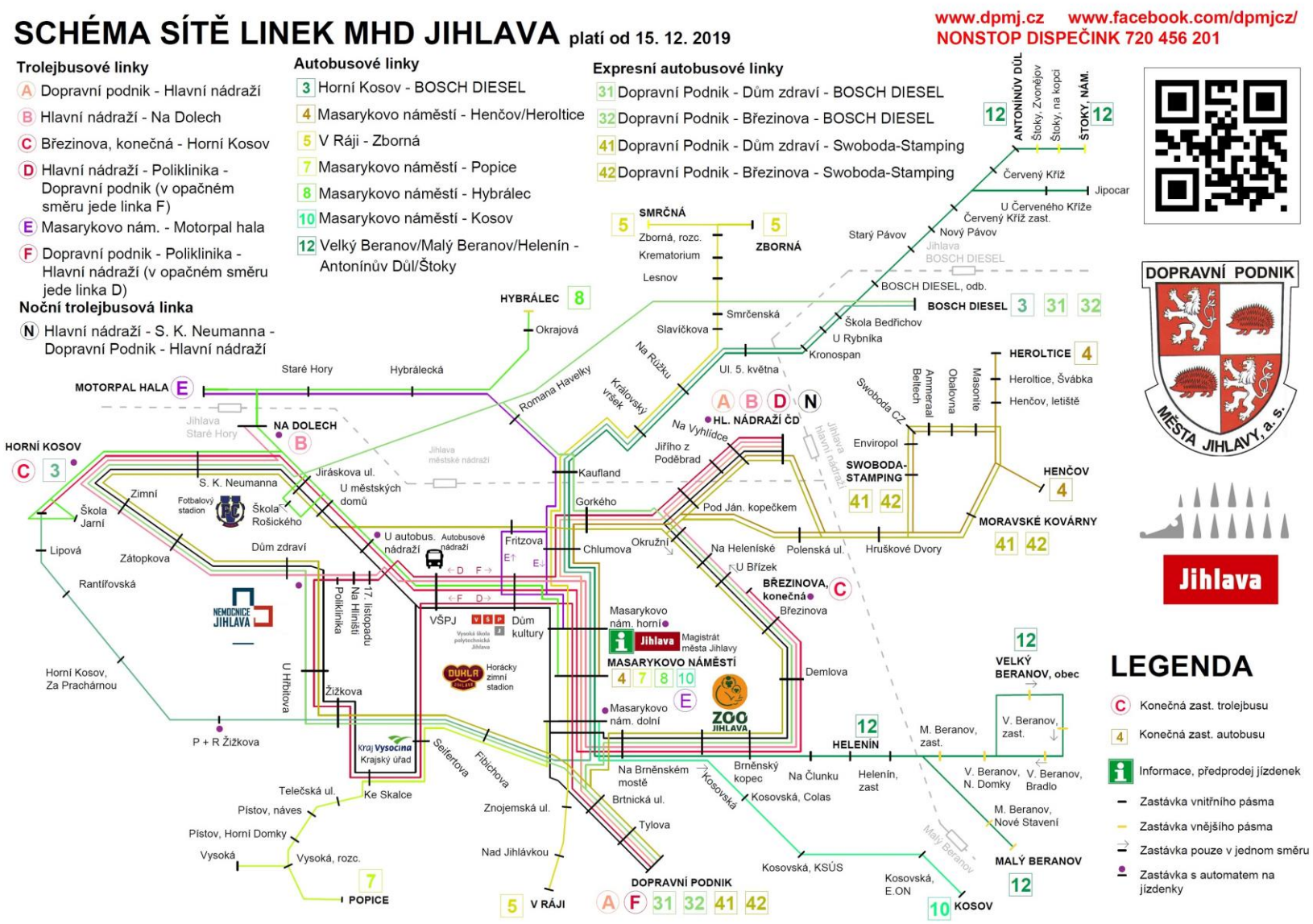

Zdroje informací a fotografií v prezentaci: Iglau.cz [online]. http://www.iglau.cz/; Dopravní podnik města Jihlavy, a.s. [online]. http://www.dpmj.cz/; Seznam autobusů [online]. https://seznam-autobusu.cz/; Citybus.cz [online]. http://citybus.cz/; Sdružení pro veřejnou dopravu [online]. http://www.spvd.cz/; Wikipedia [online]. https://cs.wikipedia.org/